

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch op dinsdag 15 augustus 2023 om 20:00u door **Gerrie Meijers**.

Gerrie Meijers, organist en pianist, studeerde met onderscheiding af als Uitvoerend Musicus. Haar docenten orgel waren Johan van Dommele en Hans van Nieuwkoop, haar docenten piano Arthur Hartong en Jacques Hendriks. Op de internationale orgelconcoursen van Toulouse en Nijmegen won ze prijzen en van de Société Academique "Arts-Sciences-Lettres" ontving zij de zilveren medaille vanwege haar verdiensten voor de Franse muziek. Ze concerteert in binnen- en buitenland en is zeer actief als begeleider met een uitgesproken voorkeur voor het vocale genre in de breedste zin van het woord. Zij is organist van de Remonstrantse Kerk te Haarlem, pianist/correpetitor bij een groot aantal koren en speelt in kamermuzikaal verband met zangers en instrumentalisten.

Gerrie Meijers maakte diverse radio- en cd-opnamen waaronder de Goldberg-Variationen van Bach op orgel en de Symphonie-Passion van Dupré in de OLV-kathedraal van Antwerpen. Zeer recent verschenen twee cd's waarop zij te horen is: 'Outside the rain has stopped' met composities van Ig Henneman en 'La Lumière' naar een idee van sopraan Bauwien van der Meer met daarop werken van vrouwelijke componisten voor de bezetting sopraan, orgel, harp en strijkkwartet.

Programma

Preludium & Fuga a-moll BWV 543	Johann Sebastian Bach	1685 - 1750
Perpetuum mobile (1978)	Peter Planyavsky	*1947
Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 662 à 2 Clav. et Ped. Canto fermo in Soprano	Johann Sebastian Bach	
Hommage à Dietrich Buxtehude Toccata, Fugue, 1987	Petr Eben	1929 - 2007
Litanie (1988)	Jan Welmers	1937 - 2022

Toelichting

BWV 543 -de grote a-moll in de 'orgelvolksmond'- van Johann Sebastian Bach kent een prelude in vrije stijl, de zogeheten Stylus Phantasticus. De componist is niet gebonden aan strenge regels, maar kan en mag zijn fantasie de vrije loop laten. De dansante fuga in 6/8 maat is wel gebonden aan heersende wetten en regels, maar eindigt na alle strengheid van de thema-inzetten alsnog ook in de vrije vorm.

In de Achzehn Choräle van Bach staan drie grote bewerkingen over het koraal 'Allein Gott in der Höh sei Ehr' (BWV 662-664). De eerste van deze drie met de gecolorerde melodie in de sopraan hoort u vanavond. De tweede bewerking heeft de melodie in de tenor en de derde is geschreven als een trio.

Oostenrijker Peter Planyavsky was lang de organist en muzikale directeur van de Stephansdom in Wenen. Zijn bijzondere aandacht ging -naast orgelspelen en componeren- altijd uit naar improviseren en de kerkmuzikale praktijk.

Perpetuum mobile betekent eeuwigdurend bewegend. In de muziek staat het voor een compositie met een levendig ritme. Vaak wordt met perpetuum mobile ook een denkbeeldig toestel aangeduid dat -eenmaal in beweging gezet- voortdurend blijft bewegen zonder toevoeging van energie hetgeen volgens natuurkundige wetten onmogelijk is.

Planyavsky zet inderdaad iets aan in zijn compositie en dat iets gaat bewegen. Hij maakt veelvuldig gebruik van onregelmatige maatsoorten, voegt een fascinerende hymne toe, je hoort zijn improvisatiekunsten terug in de beweging, maar....de beweging duurt niet voort, komt langzaam tot stilstand, kent een einde.

Petr Eben behoort tot de belangrijkste Tsjechische componisten van zijn tijd. Hij studeerde piano, cello en orgel en voegde daar later compositie aan toe. Als uitvoerend musicus was hij vooral bekend als improvisator. Eben zelf voelde zich in de eerste plaats componist. In de Tweede Wereldoorlog zat hij vanwege zijn halfjoodse afkomst enige tijd vast in concentratiekamp Buchenwald. Waarom moet de mens lijden, waarom treft het kwaad de goede mens waren vragen waar hij een leven lang probeerde een antwoord op te krijgen. Hij schreef daartoe o.a. de cyclus Job voor orgel. Hommage à Buxtehude is een compositieopdracht van het Kultusministeriums van Schlesweig-Holstein ter gelegenheid van 350ste geboortedag van Dietrich Buxtehude. Eben gebruikt een thema uit BuxWV 137 en een getransponeerd thema uit BuxWV 148. De compositie bestaat uit vier delen die een geheel vormen.

1. Praeludium, Fuga et Ciacona C-Dur / C major

Praeludium:

2. Praeludium et Fuga g-Moll / G minor

Fuga:

Affinität der Motive / Affinity of motives:

Jan Welmers componeerde in veel stijlen, maar werd wellicht het meest bekend omdat hij soeverein de minimal music introduceerde in zijn composities voor orgel.

Minimal music: Repeterende tonen, zich herhalende akkoorden die langzaam verschuiven worden tot klankblokken, vormen klanklagen, laten een monument verrijzen, richten een kathedraal op.

Litanie (is oorspronkelijk een gebed dat bestaat uit een serie gebeden -lofprijzingen of smeekbeden- met een herhalend karakter) is door Domorganist Jan Hage op cd vastgelegd en

hij zegt over deze zich ontwikkelende en na een climax wegstervende Litanie, deze compositie van zijn leermeester Jan Welmers: 'Alsof er een trein is gepasseerd, een bui is overgekomen'.